

Polecamy

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości OZE

W numerze

Zmiany w programie
„Czyste powietrze”

Najczęstsze błędy przy
sporządzaniu i wydawaniu
świadectw pracy – cz. I.
Sporządzenie i wydanie
świadectwa pracy jako
obowiązek pracodawcy

Jak nie dać się stresowi w pracy?

Szanowni Państwo

W 2022 MIELIŚMY PODATKOWY NIEŁAD, A W 2023 BĘDZIEMY MIELI... PODATKOWY NIEŁAD. POWTÓRKĘ Z ROZRYWKI ZAPOWIADAJĄ NIEMAL WSZYSCY EKSPERCI, A KONFEDERACJA LEWIATANA MIAŻDŻY POLSKI SYSTEM PODATKOWY, OPISUJĄC GO JAKO JEDEN Z NAJGORSZYCH NA ŚWIECIE.

Obserwujemy niepokojącą sytuację, bo o ile przez lata przyzwyczailiśmy się do tego, że na początku roku musimy dostosować się do pewnych zmian, o tyle teraz te zmiany są o wiele bardziej płynne. Polski ład jest łątany już 2 rok, w 2023 między innymi zostaną uchylone przepisy o ukrytej dywidendzie – warto tu zaznaczyć, że już sama zapowiedź tego rozwiązania zachwiała rynkiem. Do kolejnego roku odroczone zostanie podatek minimalny i zmodyfikowane zostaną przepisy odnoszące się do zaliczenia do kosztów przedsiębiorcy finansowania dłużnego tzw. Polskiej spółki holdingowej czy estońskiego CIT. Nadal trudności będzie sprawiało prawidłowe wyliczenie składki zdrowotnej. W tej

beczce dziegciu znajdą się też łyżki miodu, między innymi np. ulga na ekspansję, którą opisujemy w bieżącym numerze.

W tym pierwszym w nowym roku wydaniu Monitora piszemy też o rozwiązaniach środowiskowych, w tym zmianach w programie Czyste powietrze. Przede wszystkim zwiększono kwotę, jaką można uzyskać na termomodernizacji gotowego już, zamieszkałego budynku. I tak można będzie zyskać aż 135 tys. zł bezzwrotnej dotacji.

Na ten rok życzymy Państwu rentownych przedsięwzięć i realizacji ciekawych projektów, a także bardziej przyjaznego prawa.

Przyjemnej lektury

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

MONITOR
CDK

WYDAWCA
Centrum Doskonalenie Kompetencji Progressio sp. z o.o.
ul. Rakowicka 10B/4, 31-511 Kraków | NIP: 6751729207

REDAKCJA
redakcja@pcdk.pl

MARKETING I REKLAMA
marketing@pcdk.pl

KONTAKT
szkolenia@pcdk.pl | +48 22 299 23 23

SPIS TREŚCI

Styczeń 1 [31] 2023

PODATKI

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości OZE

4

Ulga na ekspansję – czyli jak odliczyć od podstawy obliczenia podatku nawet 1.000.000,00 zł?

6

Zwrot nadpłaconego vat-u w związku z zastosowaniem błędnej stawki podatku

8

OCHRONA ŚRODOWISKA

Odpady z energetyki mogą wracać do obiegu. Nowe centrum badawcze PGE zbada ponowne wykorzystanie popiołów, żużli czy łopat wiatrakowych

10

Zmiany w programie „Czyste powietrze”

12

Rząd przyjął poprawkę ministerstwa klimatu i środowiska dot. Ustawy wiatrakowej

14

KADRY I PŁACE

Majątkowe i niemajątkowe roszczenia ze stosunku pracy

15

Najczęstsze błędy przy sporządzaniu i wydawaniu świadectw pracy – cz. I. Sporządzenie i wydanie świadectwa pracy jako obowiązek pracodawcy

16

Uprawnienia pracodawcy do kontroli trzeźwości pracowników

18

ROZWÓJ OSOBISTY

Jak nie dać się stresowi w pracy?

20

Życzymy miłej lektury

OPODATKOWANIE PODATKIEM OD NIERUCHOMOŚCI OZE

Wzrost cen energii elektrycznej przyspieszył proces instalowania odnawialnych źródeł energii, z kolei przedsiębiorcy chcąc obniżyć koszty, zainwestowali w fotowoltaikę. Inwestycje te mogą powodować problemy fiskalne na gruncie ustawy o podatku od nieruchomości. Jak się okazuje często samorządowe organy podatkowe żądają wyższego podatku od instalacji paneli fotowoltaicznych, co jest przyczyną sporów na linii podatnik – organ podatkowy.

Firmy decydujące się na instalację paneli fotowoltaicznych, służących wytwarzaniu energii elektrycznej celem zaspokojenia własnych potrzeb prowadzonej działalności, muszą liczyć się konsekwencjami powstałymi na podstawie ustawy o podatku od nieruchomości [dalej: Ustawa PoN].

Nieścisłości definicyjne pojęć budowla i budynek

Zgodnie z art. 2 ust. 1 Ustawy PoN podatki od nieruchomości podlegają grunty, budynki bądź ich części oraz budowle lub ich części, jeżeli budowle te bądź ich części związane są z prowadzoną działalnością gospodarczą. Art. 3 ust. 1 Ustawy PoN wskazuje katalog podmiotowy podatku od nieruchomości.

Na gruncie Ustawy PoN przez budynek rozumie się obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, który jest trwale związa-

ny z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach. Za budowlę uważa się natomiast obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem bądź obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, jeżeli urządzenie to związane jest z tym obiektem budowlanym, a jednocześnie zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

To właśnie brak jednoznacznej definicji budowli powoduje, że nie jest jasne jak należy opodatkować panele fotowoltaiczne. Mając na uwadze wyżej przytoczone definicje z Ustawy PoN, wątpliwości budzi, czy panele te należy uznać za budowlę, a w rezultacie czy i jak je opodatkować. Kluczowym pytaniem również jest, czy należy opodatkować całą konstrukcję, tj.

panele wraz z konstrukcją wsporczą czy też same panele bez konstrukcji, która łączy te panele z gruntem.

Panele fotowoltaiczne jako budowla

Odnosząc się do definicji budowli zawartej w ustawie Prawo budowlane [dalej: Ustawa PB], podkreślić należy, że przez budowlę ustawodawca rozumie m.in. części budowlane urządzeń technicznych [art. 3 pkt 3 Ustawy PB]. Odnosząc dyspozycję przepisów Ustawy PoN oraz Ustawy PB do obiektów w postaci paneli fotowoltaicznych wskazać należy, że zasadne będzie opodatkowanie jako budowli tylko części budowlanej, tj. konstrukcji wsporczej, która przytwierdzona jest do gruntu. Same panele oraz inne urządzenia techniczne, np. falownik, nie powinny być uwzględnione w podstawie opodatkowania. Celem prawidłowego rozgraniczenia tego, gdzie kończą się panele, a zaczyna

część wsporcza – należy odwołać się do dokumentacji technicznej.

Panele na dachu jako urządzenia budowlane

Problem pojawia się również w zakresie paneli, które umieszczone są na dachu budynków. Zgodnie z Ustawą PoN, jeżeli przedmiotem opodatkowania jest budynek, podlega on opodatkowaniu od powierzchni użytkowej. Zasadna wydaje się teza, że panele zamontowane na dachu nie powinny być wliczane do podstawy opodatkowania. Innego zdania są natomiast niektóre samorządowe organy podatkowe. W ich ocenie panele takie należy uznać za urządzenie budowlane, które zapewnia możliwość użytkowania tego budynku zgodnie z jego przeznaczeniem.

Kluczowe w tym zakresie wydaje się odwołanie do definicji urządzenia

budowlanego zawartej w Ustawie PB. Zgodnie z art. 3 pkt 9 Ustawy PB przez urządzenie budowlane rozumie się urządzenie techniczne związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki. W orzecznictwie podkreśla się, że podatkowi od nieruchomości podlegają tylko te urządzenia budowlane w rozumieniu prawa budowlanego, które bezspornie odpowiadają charakterystyce definicji urządzenia budowlanego [wyrok WSA w Opolu z dnia 20.07.2022 r. sygn. akt I SA/Op 162/22].

Jak zatem wynika z powyższego, stanowisko organów podatkowych jest niezasadne, bowiem panele fotowoltaiczne nie zostały wymienione przez ustawodawcę w definicji urządzenia budowlanego – a jest to warunek konieczny, aby je opodatkować jako takie. Nie sposób również przyjąć, że panele te są niezbędne do funkcjonowania budynku, bowiem najczęściej posiadają one odrębne źródło zasilania, zaś sam montaż paneli nie jest wymagany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie tego budynku.

Opodatkowanie gruntu, na których postawiono panele

Końcowo należy również wskazać, że problem może dotyczyć również opodatkowania gruntów, na których posadowione są panele. Z Ustawy PoN wynika, że grunt zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej jest opodatkowany wyższą stawką

podatkową. Zatem posadowienie instalacji fotowoltaicznej, która wykorzystywana jest do prowadzonej działalności, spowoduje opodatkowanie tego gruntu wyższą stawką. Kwestią sporną jest natomiast to, czy w takim przypadku cały grunt należy opodatkować wyższą stawką, czy tylko tę część na której owe panele są posadowione.

Niestety w ocenie organów podatkowych oraz sądów administracyjnych wyższą stawkę podatku należy naliczyć od całości gruntu, a nie tylko tej części, na której panele są posadowione. Takie stanowisko jest nielogiczne, bowiem skoro na pozostałej części prowadzona jest np. działalność rolnicza [przykładowo wypas owiec], to nie można uznać, że grunt ten jest zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej.

Reasumując, mając na uwadze wyżej opisane wątpliwości oraz ważkość przeprowadzenia transformacji energetycznej w sposób efektywny, koniecznym wydaje się interwencja ustawodawcy celem doprecyzowania regulacji w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości instalacji fotowoltaicznych.

Rafał Łomża

Konsultant podatkowy/aplikant radcowski w Paczuski Taudul Doradcy Podatkowi. Uczestnik konferencji podatkowych oraz konkursów podatkowych. Główny obszar zainteresowania to postępowanie podatkowe, podatki pośrednie, podatek od nieruchomości.

ULGA NA EKSPANSJĘ – CZYLI JAK ODLICZYĆ OD PODSTAWY OBLICZENIA PODATKU NAWET 1.000.000,00 ZŁ?

Ulga na ekspansję polega na możliwości dodatkowego odliczenia od podstawy opodatkowania kosztów, które przedsiębiorca poniósł, żeby rozszerzać swoje rynki zbytu. Są to koszty uzyskania przychodów poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów. W związku z wejściem tego rozwiązania pojawiły się pytania, jak z niego skorzystać zgodnie z prawem.

1. Czy podatnik faktycznie musi „podbić” rynek, żeby skorzystać z tej ulgi?

Dla kogo jest ulga i co należy zrobić, aby z niej skorzystać?

Dla przedsiębiorców będących podatnikami CIT, a także podatnikami PIT rozliczającymi się według skali lub liniowo. Ulga jest więc dostępna dla osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz dla spółek.

Aby z niej skorzystać przedsiębiorca musi ponieść określone wydatki. Celem tych wydatków ma być zwiększenie przychodów ze sprzedaży oferowanych przez niego produktów.

wyłącznie rzeczy wytworzone przed przedsiębiorcą. Produktem nie są zatem rzeczy, które przedsiębiorca kupi od podmiotu trzeciego, przepakuje, a następnie sprzedaje pod swoją marką.

2. Co daje ulga na ekspansję?

Ulga pozwala odliczyć niejako podwójnie „wydatki poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów”. Pierwszy raz wydatki zalicza się do kosztów uzyskania przychodu, a drugi raz odlicza się je od dochodu. Maksymalnie możemy odliczyć 1.000.000,00 zł.

3. Jakie wydatki należy ponieść?

Aby skorzystać z ulgi przedsiębiorca, musi ponieść wydatki określone w ustawie. Chodzi głównie o wydatki

marketingowe, a zasada jest prosta – im więcej przedsiębiorca wyda, tym więcej odliczy.

Wydawać można na:

1. uczestnictwo w targach [organizację miejsca wystawowego, zakup biletów lotniczych dla przedsiębiorcy i jego pracowników; a także na ich zakwaterowanie];
2. działania promocyjno-informacyjne, w tym zakup przestrzeni reklamowych, przygotowanie strony internetowej, publikacje prasowe, broszury, katalogi informacyjne i ulotki, dotyczące produktów;
3. dostosowanie opakowań produktów do wymagań kontrahentów;

4. przygotowanie dokumentacji umożliwiającej sprzedaż produktów, w szczególności dotyczącej certyfikacji towarów oraz rejestracji znaków towarowych;
5. przygotowanie dokumentacji niezbędnej do przystąpienia do przetargu, a także w celu składania ofert innym podmiotom.

Katalog jest więc szeroki. Co ciekawe, w ramach ulgi można rozliczyć zakup biletów lotniczych ale nie można już rozliczyć kosztów paliwa. Ponadto, nie wszystkie wydatki przedsiębiorca musi ponieść na wyspecjalizowane agencje marketingowe. Jeżeli część materiałów promocyjnych opracuje zatrudniony przez niego pracownik - to wydatkiem podlegającym rozliczeniu będzie jego wynagrodzenie (należy wtedy jedynie odpowiednio udokumentować czas, który pracownik na to poświęcił).

5. Jaki musi być rezultat poniesionych wydatków?

Z działań marketingowych musi „coś” wynikać. W okresie 2 kolejno następujących po sobie lat podatkowych, licząc od roku podatkowego, w którym poniesiono wydatki, musi dojść do zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów (w stosunku do przychodów na ostatni dzień roku poprzedzającego rok poniesienia wydatków), lub do osiągnięcia przychodów ze sprzedaży produktów dotychczas nieoferowanych, lub osiągnięcia przychodów ze sprzedaży produktów dotychczas nieoferowanych w kraju.

Dla przykładu, żeby skorzystać z ulgi – w 2023 r. i 2024 r. przychody ze sprzedaży produktów muszą być

większe niż przychody na koniec 2022 r.

Jeżeli się to nie uda - kwota, która została odliczona, będzie musiała zostać zwrócona.

Istotne w tym zakresie jest jednak to, że ustawodawca w ogóle nie mówi o ile mają wzrosnąć obroty. Wystarczy zatem symboliczna złotówka.

Na koniec dodać należy, że fiskus nie będzie sprawdzał, które wydatki doprowadził do tego wzrostu. Nie będzie miało dla niego (przynajmniej tak jest na ten moment) żadnego znaczenia, czy ekspansja (nawet o 1zł) jest wynikiem poniesienia w/w, czy jakichkolwiek innych wydatków.

Adrian Pocica

Radca prawny i doradca podatkowy w kancelarii M. Wojciechowska i Wspólnicy Kancelaria Prawnicza sp. k. w Rzeszowie. Zajmuje się bieżącą obsługą przedsiębiorców, zarówno tych małych, jak i dużych. W ramach praktyki zawodowej uczestniczy w procesach o wyłączenie wspólników ze sp. z o.o., a także w procesach związanych z uchyleniem, bądź stwierdzeniem nieważności uchwał spółek prawa handlowego, a następnie wdraża zmiany w dokumentach korporacyjnych przedsiębiorców oraz uczestniczy w reorganizacji prowadzonej przez nich działalności. Oprócz spraw z zakresu kodeksu spółek handlowych, zajmuje się również bieżącym doradztwem podatkowym, w szczególności w zakresie podatków dochodowych (CIT, PIT) oraz VAT.

Na koniec dodać należy, że fiskus nie będzie sprawdzał, które wydatki doprowadziły do tego wzrostu. Nie będzie miało dla niego (przynajmniej tak jest na ten moment) żadnego znaczenia, czy ekspansja (nawet o 1zł) jest wynikiem poniesienia w/w, czy jakichkolwiek innych wydatków.

ZWROT NADPŁACONEGO VAT-U W ZWIĄZKU Z ZASTOSOWANIEM BŁĘDNEJ STAWKI PODATKU

Podatnicy dokonujący na rzecz konsumentów czynności opodatkowanych, do których stosują błędną stawkę podatku, celem odzyskania nadpłaconej kwoty podatku nie będą zobowiązani do skorygowania wystawionych dokumentów. W takim przypadku wystarczające będzie złożenie korekty deklaracji. Wynika to z jednego z najnowszych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Dyspozycję art. 203 Dyrektywy Rady 2006/112/WE należy rozumieć w ten sposób, że w przypadku kiedy podatnik świadczył usługę i wykazał na fakturze kwotę podatku od wartości dodanej obliczoną przy zastosowaniu błędnej stawki, nie będzie zobowiązany do zapłaty tej części błędnie zafakturowanego VAT, jeżeli nie istnieje ryzyko utraty wpływów podatkowych w związku z tym, że usługobiorcą jest wyłącznie konsument końcowy, który nie korzysta z prawa do odliczenia naliczonego podatku VAT – tak brzmi sentencja jednego z najnowszych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 grudnia 2022 r. sygn. C-378/21.

Stan prawny

Art. 193 Dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady [UE] 2016/1065 z dnia 27 czerwca 2016 r. [dalej: Dyrektywa VAT], wprowadza generalną zasadę, iż każdy podatnik dokonujący podlegającej opodatkowaniu dostawy towarów bądź świadczenia usług zobowiązany jest do zapłaty VAT [z wyjątkiem tych sytuacji, gdy do zapłaty zobowiązany jest inny podmiot].

Natomiast art. 203 Dyrektywy VAT obliuguje podmiot do zapłaty podatku VAT, który został wykazany przez niego na fakturze. Mocą Dyrektywy VAT podatnik zobowiązany jest również do upewnienia się, czy faktura została wystawiona przez niego w przypadku m.in. dostawy towarów lub świadczenia usług, które dokonywane są przez niego na rzecz innego podatnika bądź podmiot niemający statusu podatnika.

Postępowanie główne oraz pytania prejudycjalne

Spór zawisły przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej [dalej: TSUE] dotyczył podatniczki, która prowadząc działalność gospodarczą w postaci krytego placu zabaw, zastosowała stawkę VAT w wysokości 20% do świadczonych przez nią usług.

Podatniczka wystawiła swoim klientom łącznie blisko 23 tysiące paragonów, bowiem każdy z nich opiewał na niską kwotę w rozumieniu austriackiego prawa podatkowego. Istotnym jest fakt, że klientami byli wyłącznie konsumenci końcowi, którzy nie mieli prawa do odliczenia naliczonego VAT.

Po przeprowadzonej weryfikacji podatniczka stwierdziła, że zastosowała stawkę w błędnej wysokości, bowiem prawidłowa wysokość to 13%, nie 20%. Wobec tego dokonała korekty deklaracji VAT, celem uzyskania nadpłaconego podatku. Austriacki organ podatkowy nie zgodził się ze stanowiskiem podatniczki. Wskazał, że po pierwsze zgodnie z prawem krajowym powinna ona dokonać korekty faktur; po drugie, z uwagi na fakt że klienci ponieśli wyższy koszt VAT, zwrot różnicy doprowadzić może do bezpodstawnego wzbogacenia skarżącej.

W tych okolicznościach sąd odsyłający zadał następujące pytania prejudycjalne:

- Czy wystawca faktury jest zobowiązany do zapłaty VAT na podstawie art.203 Dyrektywy VAT, jeżeli - w przypadku takim jak niniejszy - nie może wystąpić ryzyko uszczuplenia dochodów podatkowych, ponieważ odbiorcy usług są konsumentami końcowymi, którzy nie są uprawnieni do odliczenia podatku naliczonego?

Jeżeli odpowiedź na pierwsze py-

tanie jest twierdząca, a tym samym wystawca faktury jest zobowiązany do zapłaty VAT na podstawie art. 203 Dyrektywy VAT:

- Czy można nie dokonywać korekty faktur wobec świadczeniobiorców, jeżeli z jednej strony nie ma ryzyka uszczuplenia dochodów podatkowych, a z drugiej strony korekta faktur jest faktycznie niemożliwa?
- Czy okoliczność, że konsumenci końcowi zapłacili podatek w ramach opłaty faktury i że tym samym podatek wzbogacił się dzięki korekcie VAT, stoi na przeszkodzie korekcie VAT?

Stanowisko TSUE w przedmiocie pytań prejudycjalnych

W pierwszej kolejności skład orzekający odniósł się do treści art. 203 Dyrektywy VAT, wskazując, że każdy kto wykazuje podatek na fakturze zobowiązany jest do jego zapłaty. Zgodnie zaś z orzecnictwem TSUE, VAT wyszczególniony na fakturze jest należy od wystawcy takiej faktury również w przypadku braku rzeczywistej transakcji podlegającej opodatkowaniu (m.in. wyrok TSUE z dnia 8.05.2019 r. sygn. C-712/17). Podkreślono również, że celem dyspozycji art. 203 Dyrektywy VAT jest wyeliminowanie ryzyka uszczuplenia wpływów podatkowych, które może spowodować prawo do odliczenia przewidziane w Dyrektywie VAT.

Skład orzekający przywołał również opinię rzecznik generalnej, która podkreśliła, że art. 203 Dyrektywy VAT znajduje zastosowanie do przypadków, gdy VAT został błędnie

wykazany na fakturze i istnieje ryzyko utraty wpływów podatkowych z uwagi na możliwość skorzystania przez odbiorcę faktury z prawa odliczenia tego podatku.

Konkludując odpowiedź na pytanie pierwsze, skład orzekający podkreślił, że art. 203 Dyrektywy VAT ma zastosowanie do kwoty VAT przekraczającej kwotę prawidłowo zafakturowanego podatku – bowiem w takim przypadku istnieje ryzyko utraty wpływów podatkowych, ponieważ podatek będący odbiorcą tej faktury może skorzystać z prawa do odliczenia, zaś organ podatkowy nie będzie miał możliwości ustalenia czy zostały spełnione przesłanki uprawniające do skorzystania z tego prawa. Natomiast w niniejszej sprawie sąd odsyłający wykluczył istnienie ryzyka utraty wpływów podatkowych ze względu na fakt, że klientami podatkowcami byli wyłącznie konsumenci końcowi, którym nie przysługuje prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT – a zatem, w takim przypadku nie będzie miał zastosowanie art. 203 Dyrektywy VAT.

W zakresie pytania drugiego skład orzekający stwierdził, że z uwagi na treść udzielonej odpowiedzi do pytania pierwszego nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie.

Analogiczna polska sprawa w TSUE

Orzeczenie TSUE będzie ważne również dla sprawy polskiej, która czeka na rozstrzygnięcie przed Trybunałem. Dotyczy ona sytuacji analogicznej, w której organ podatkowy odmówił zwrotu nadpłaconej kwoty

w związku z zastosowaniem zawyżonej stawki VAT dotyczącej usług wstępu do klubów fitness. W ramach działalności podatnik sprzedawał karnety i stosował do nich stawkę 23 [w wyniku interpretacji]. Następnie okazało się, że prawidłowa to 8%. Podatnik wystąpił o nadpłatę, ale fiskus odmówił z dwóch względów:

Po pierwsze, w jego ocenie nie można uzyskać zwrotu nadpłaty podatku VAT, jeżeli sprzedać była dokumentowana paragonami, a nie fakturami. Aby uzyskać zwrot nadpłaty, konieczne jest dokonanie korekty faktur, a nie tylko samej deklaracji

Po drugie, jeżeli usługi są dostarczane na rzecz konsumentów będących końcowymi nabywcami, może dojść do bezpodstawnego wzbogacenia podatnika

WSA uchylił decyzję, organ wniósł skargę kasacyjną, a NSA powziął wątpliwości w tym zakresie (prezentując stanowisko korzystne dla podatnika) i wystąpił do TSUE. Obserwujemy, jak zakończy się ten polski wątek w Trybunale.

Rafał Łomża

Konsultant podatkowy/aplikant radcowski w Paczusi Taudul Doradcy Podatkowi. Uczestnik konferencji podatkowych oraz konkursów podatkowych. Główny obszar zainteresowania to postępowanie podatkowe, podatki pośrednie, podatek od nieruchomości.

ODPADY Z ENERGETYKI MOGĄ WRACAĆ DO OBIEGU. NOWE CENTRUM BADAWCZE PGE ZBADA PONOWNE WYKORZYSTANIE POPIOŁÓW, ŻUŻLI CZY ŁOPAT WIATRAKOWYCH

W elektrowniach i elektrociepłowniach należących do Grupy PGE tylko w 2020 roku zostało wytworzonych w sumie 4,33 mln t popiołów, żużli i gipsów z instalacji odsiarczania spalin. Zamiast skończyć jako odpad, mogą być z powodzeniem przetworzone na pełnowartościowe produkty i wykorzystane np. w budownictwie czy górnictwie. PGE właśnie otworzyła w Bełchatowie ośrodek badawczy, który – zgodnie z ideą gospodarki obiegu zamkniętego – ma opracowywać i wdrażać metody ponownego zagospodarowania odpadów przemysłowych z energetyki i surowców z wyeksploatowanych instalacji OZE. – To pierwsze tego typu centrum w Polsce – mówi Wojciech Dąbrowski, prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej.

Gospodarka obiegu zamkniętego ma na celu zagospodarowanie ubocznych produktów spalania i produktów OZE, które już nie będą eksploatowane, żeby nadać im drugie życie, przywrócić do obiegu – mówi agencji Newseria Biznes Wojciech Dąbrowski. – Dzięki temu, że zwrócimy do obiegu coś, co już raz zostało w energetyce wykorzystane, zaoszczędzimy emisję gazów cieplarnianych.

Uboczne produkty spalania [UPS] są efektem produkcji energii elektrycznej i ciepła w jednostkach wytwórczych wykorzystujących paliwa kopalne. Zamiast skończyć jako odpad, mogą być z powodzeniem przetworzone na pełnowartościowe produkty handlowe. Zagospodarowanie UPS – zgodnie z ideą gospodarki obiegu zamkniętego – to bardzo ważny element działalności Grupy PGE, która

16 grudnia otworzyła w Bełchatowie swoje Centrum Badań i Rozwoju Gospodarki Obiegu Zamkniętego.

Centrum będzie pełniło rolę bardzo nowoczesnego laboratorium, w którym będziemy badać, jak można wykorzystać uboczne produkty spalania i elementy już nieużytkowane, czyli np. łopaty ze śmigieł wiatraków lądowych bądź morskich, jak odzyskać metale

szlachetne czy surowce i powtórnie użyć ich w gospodarce.

To unikalne miejsce w skali kraju ze względu na połączenie wszystkich funkcji, które są konieczne do tego, abyśmy odzyskiwali surowce w ramach gospodarki obiegu zamkniętego: począwszy od laboratoriów, czyli od pierwszego stadium w badaniu materiałów, przez pracownie technologiczne, przez kontrole produkcji, aż po dalszy rozwój, weryfikację jakości tych produktów.

W ramach Centrum GOZ funkcjonują już Dział Badań i Rozwoju [Sekcja Recyklingu i Odzysku Surowców oraz Sekcja Technologii Produkcji], Dział Laboratoriów i Dział Zakładowej Kontroli Produkcji. Inwestycja, którą zrealizowała spółka PGE Ekoserwis, ma stanowić ważny ośrodek rozwoju innowacji i współpracować również z innymi ośrodkami naukowymi.

W najbliższym okresie planujemy zatrudnić kilkudziesięciu naukowców i laborantów, którzy będą opracowywali nowe receptury i technologie dla produktów powstałych z żużli, popiołów czy gipsu, który powstaje przy odsiarczaniu spalin w naszych instalacjach produkujących energię elektryczną.

Co roku w elektrowniach i elektrociepłowniach należących do Grupy PGE powstaje kilka milionów ton takich odpadów.

Jednym z przykładów są materiały budowlane na bazie gipsu syntetycznego – obecnie w Polsce ok. 90 proc. produkcji wyrobów gipsowych odbywa się właśnie na bazie gipsu syntetycznego produkowanego w elektrowniach. Innym przykładem

są również spoiwa drogowe, podbudowy pod drogi. Większość autostrad i dróg budowanych w Polsce wykorzystuje takie surowce antropogeniczne, wytworzone wcześniej w innych dziedzinach.

Wykorzystanie UPS-ów przynosi wymierne korzyści dla środowiska, ponieważ odpady nie są składowane, za to z powodzeniem zastępują surowce naturalne (np. gips naturalny, kruszywo), ograniczając tym samym ich wydobywanie i emisje, które temu towarzyszą. Co istotne, wykorzystanie takich produktów obniża też koszt wielu krajowych inwestycji jak np. budowy dróg, autostrad, nasypów kolejowych czy portów lotniczych.

To wpływa na ekonomię projektów, ponieważ jeśli raz wytworzony produkt można ponownie wykorzystać, to on jest po prostu tańszy w eksploatacji.

Strategia Grupy PGE zakłada osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 roku. Ważnym elementem realizacji tego planu jest właśnie wdrożenie GOZ we wszystkich obszarach jej działalności. Za realizację związanych z tym zadań odpowiada spółka PGE Ekoserwis, która zagospodarowuje rocznie blisko 7 mln t odpadów i produktów ubocznych z energetyki.

PGE Ekoserwis już w tej chwili wdraża ponad 200 pełnowartościowych i bezpiecznych produktów bazujących na ubocznych produktach spalania, które są dedykowane różnym branżom: od budownictwa infrastrukturalnego i mieszkaniowego po górnictwo czy rolnictwo.

W górnictwie UPS-y służą do zabezpieczania wyrobisk, są również

wykorzystywane przy rekultywacji oraz makroniwelacji terenów przemysłowych i zdegradowanych, przywracając wielu terenom dawne walory krajobrazowe i przyrodnicze.

W Bełchatowie i na Śląsku materiały powstające jako uboczne produkty spalania są wzorcowo wykorzystywane do tego, aby przeprowadzać procesy rekultywacyjne i przywracać do użytku te tereny, które zostały zdegradowane wcześniejszą działalnością gospodarczą – wyjaśnia Lech Sekyra. – Przykładem może być Góra Kamieńska i to, w jaki sposób odpady z wydobycia zostały wykorzystane w celu zagospodarowania tego terenu, stworzenia nowego ekosystemu i przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców.

Jak podkreśla prezes PGE, lokalizacja nowej inwestycji w Bełchatowie jest nieprzypadkowa i stanowi kolejny dowód zaangażowania Grupy PGE w transformację tego regionu.

W przyszłości elektrownia w Bełchatowie nie będzie już produkowała energii w oparciu o węgiel brunatny. To nastąpi wprawdzie dopiero za kilkanaście lat, ale musimy już dzisiaj myśleć o przyszłości. Dlatego w ubiegłym roku powołaliśmy Centrum Rozwoju Kompetencji, w którym nasi pracownicy są kształceni i zdobywają nowe zawody przyszłości na czas, kiedy węgiel nie będzie już w tym regionie wydobywany. Z kolei Centrum Badań i Rozwoju GOZ ma na celu właśnie zoptymalizowanie, ulepszenie możliwości wykorzystywania ubocznych produktów powstających przy produkcji energii elektrycznej powtórnie w gospodarce. Zapewni też w regionie Bełchatowa nowe miejsca pracy.

ZMIANY W PROGRAMIE „CZYSTE POWIETRZE”

Celem programu jest poprawa jakości powietrza i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych przez wymiana źródeł ciepła i termomodernizację jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” jest największym projektem proekologicznym w Polsce i stale go usprawniamy. Zastosowaliśmy w nim pionierskie rozwiązania, chociażby poprzez włączenie sektora bankowego do masowego, powszechnego programu. Teraz przechodzimy krok dalej i podwyższamy zarówno progi dochodowe jak i wysokość dotacji. Przy podwyższonym dofinansowaniu próg dochodowy wzrośnie z 1564 do 1894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym i z 2189 do 2651 zł w gospodarstwie jednoosobowym. Z kolei przy najwyższym wymiarze wsparcia progi wzrosną odpowiednio z 900 do 1 090 zł w przypadku gospodarstw wieloosobowych oraz z 1260 do 1 526 zł w przypadku gospodarstw jednoosobowych

- mówi Anna Moskwa, minister klimatu i środowiska.

Program wprowadza dodatkowe finansowania w przypadku przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji.

Beneficjenci, we wszystkich trzech częściach Programu, będą mogli otrzymać dofinansowanie tak jak dotychczas na szereg rozwiązań

służących dociepleniu budynku i wymianie źródła ciepła wraz z np. modernizacją co i cwu, montażem wentylacji z rekuperacją oraz zamontowaniem mikroinstalacji fotowoltaicznej. W przypadku, gdy wnioskodawca zdecyduje się na przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji budynku, będzie mógł uzyskać dofinansowanie najwyższe z przysługującego mu z oferty programu „Czyste Powietrze”. Odpowiednio wyższe dofinansowanie przewidziano w każdej z trzech części Programu. Jego wielkość jest uzależniona od dochodu jaki osiąga wnioskodawca Programu. Najwyższe poziomy dofinansowania, uwzględniające kompleksową termomodernizację wraz z mikroinstalacją fotowoltaiczną w poszczególnych częściach programu kształtują się do poziomu 66 tys. zł, 99 tys. zł i 135 tys. zł bezzwrotnej dotacji.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę sytuacja na rynku wiąże się ze znacznym wzrostem cen, w tym nośników energii. Z tego względu Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podkreśla bardzo ważną rolę termomodernizacji w zmianach w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”.

Wychodzimy do Beneficjentów z propozycją nie tylko dofinansowania do wymiany przestarzałego wysokoemisyjnego źródła ciepła, ale także zachęcamy do skorzystania z bardzo atrakcyjnego pakietu dofinansowania do kompleksowej termomodernizacji budynku. Najwyższe dofinansowanie czyli nawet do 136 200 zł będzie można uzyskać w przypadku przeprowadzenia tzw. głębokiej, a więc kompleksowej termomodernizacji

- zaznacza Paweł Mirowski, zastępca Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do Spraw Programu Czyste Powietrze i efektywności energetycznej budynków.

Aby otrzymać dofinansowanie na kompleksową termomodernizację, wymagany jest audyt energetyczny oraz wykonanie wszystkich elemen-

tów wskazanych w jednym z wariantów w przygotowanym audycie, który zagwarantuje zmniejszenie zużycia energii użytkowej [EU] na cele ogrzewania budynku:

- do wartości nie większej niż 80 kWh/[m²*rok], lub
- o minimum 40%.

Nowa oferta programu gwarantuje dodatkowe dofinansowanie audytu energetycznego budynku do kwoty 1 200 zł, które jest kosztem kwalifikowanym, ale nie jest wliczane do limitu maksymalnej kwoty dotacji określonej dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć w ramach każdej części PPCP.

W Programie urealniono wartości poszczególnych kosztów kwalifikowanych poprzez podniesienie maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych elementów finansowanych,

a także maksymalnych kwot dotacji dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć.

Utrzymany został kierunek odpowiednio wyższej intensywności dofinansowania do zakupu i montażu najbardziej efektywnych energetycznie rozwiązań.

W Programie zwiększono wartości progów dochodowych kwalifikujące do uzyskania dofinansowania w ramach wszystkich części Programu.

- W Części 1) Programu – do 135 000 zł,
- W Części 2) Programu – do 1 894 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym oraz 2 651 zł w gospodarstwie jednoosobowym,
- W Części 3) Programu – do 1 090 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym oraz 1 526 zł w gospodarstwie jednoosobowym.

Nowa odsłona programu „Czyste Powietrze” wprowadza możliwość złożenia dwóch wniosków o dofinansowanie. W celu promowania termomodernizacji budynków jako metody na zmniejszenie kosztów ogrzewania budynków jednorodzinnych, umożliwiono złożenie drugiego wniosku o dofinansowanie dla Beneficjentów, którzy wcześniej otrzymali dofinansowanie na wymianę kotła. Możliwe będzie wówczas wykonanie, na podstawie audytu energetycznego, zarówno częściowej jak i kompleksowej ter-

modernizacji budynku pozwalającej na osiągnięcie określonych w Programie wskaźników zużycia energii po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia.

W dostosowaniu do ujednoczenia zasad i dostosowaniu do przyszłych źródeł finansowania, jakimi są środki z KPO i FEiKS wyłączono z kosztów kwalifikowanych podatek od towarów i usług [VAT] przy jednoczesnym podniesieniu intensywności dofinansowania przedsięwzięcia w celu zrekomensowania powyższej zmiany.

Inne ważne zmiany w programie to: wprowadzenie możliwości uzyskania dotacji na kocioł na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych ≤ 20 mg/m³ w przypadku gdy budynek jest podłączony do sieci dystrybucji gazu. Zmiany obejmują także eliminację od 1 lipca 2023 r., po zastosowaniu okresu przejściowego, możliwości dofinansowania w ramach Programu kotłów na biomasę drzewną, których emisyjność cząstek stałych przekracza 20 mg/m³.

W ramach oferty bankowej zmieni się termin kwalifikowalności kosztów realizowanego przedsięwzięcia oraz nastąpi zwiększenie kwoty kredytu objętej gwarancją bankową. Umożliwiono udzielanie kredytów bankowych oraz dotacji na ich spłatę na przedsięwzięcia rozpoczęte do 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w banku.

Program zostaje też uproszczony w zakresie procesu obsługi i rozliczeń.

RZĄD PRZYJĄŁ POPRAWKĘ MINISTERSTWA KLIMATU I ŚRODOWISKA DOT. USTAWY WIATRAKOWEJ

Rada Ministrów, 13 grudnia 2022 r., przyjęła autopoprawkę do rządowego projektu nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw. Zaproponowane rozwiązanie przewiduje udział lokalnej społeczności w korzyściach, jakie niesie lokalizacja na danym terenie elektrowni wiatrowej. Zgodnie z nim inwestor takiej elektrowni będzie udostępniał co najmniej 10 proc. mocy zainstalowanej na rzecz mieszkańców danej gminy w formule prosumenta wirtualnego.

Przepisy przewidują nałożenie na inwestora, planującego inwestycję budowy elektrowni wiatrowej na terenie danej gminy, obowiązku wydzielenia co najmniej 10 proc. mocy zainstalowanej projektowanego przedsięwzięcia i umożliwienia zainteresowanym mieszkańcom objęcia udziału w wytwarzanej energii – w formule prosumenta wirtualnego.

Dzięki nowym przepisom, każdy mieszkaniec gminy będzie mógł – na zasadzie dobrowolności – podpisać z inwestorem umowę i stać się tzw. prosumentem wirtualnym na okres 15 lat

– zaznacza minister klimatu i środowiska Anna Moskwa.

Instytucja prosumenta wirtualnego zapewnia możliwość wytwarzania energii elektrycznej na własne potrzeby z instalacji odnawialnego źródła energii [w tym przypadku z wiatru], przyłączonej do sieci w innym miejscu niż miejsce zamieszkania. Prosument wirtualny korzysta z takiego samego systemu rozliczeń, jak klasyczny prosument energii odnawialnej, czyli tzw. net-billing. Zakłada on odrębne rozliczenie wartości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci elektroener-

getycznej i energii elektrycznej pobranej z tej sieci, w oparciu o wartość energii ustaloną według ceny giełdowej. Rozliczenia energii przeprowadza się z wykorzystaniem indywidualnych kont tzw. „kont prosumenckich”, które prowadzą sprzedawcy energii.

Nowe rozwiązanie zwiększy opłacalność i zmniejszy koszty inwestycyjne w odnawialne źródła energii, które musieliby ponieść mieszkańcy gmin, planujący podobne inwestycje samodzielnie

– wyjaśnia szefowa resortu klimatu i środowiska.

Istotne znaczenie w całym procesie będzie miała gmina, której zadaniem będzie określenie liczby mieszkańców, potencjalnie zainteresowanych przystąpieniem do umowy z inwestorem. Nowe przepisy określają zasady współpracy mieszkańców gminy z inwestorem, a także inwestora z gminą.

Naszą intencją jest, żeby ta ustawa była procedowana jak najszybciej. Jesteśmy przekonani do zawartych w niej rozwiązań

– dodaje minister Anna Moskwa.

W myśl art. 291 ust. 1 Kodeksu pracy, roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu. Co charakterystyczne, Kodeks pracy, inaczej niż Kodeks cywilny, nie wprowadza rozróżnienia na roszczenia ze stosunku pracy o charakterze majątkowym i niemajątkowym. A zatem, przedawnieniu ulegają zarówno roszczenia majątkowe, np. roszczenie o wypłatę nagrody jubileuszowej, ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy czy o zapłatę wynagrodzenia, jak i niemajątkowe, np. o wydanie świadectwa pracy czy o udzielenie urlopu wypoczynkowego.

Okres przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy wynosi 3 lata od daty wymagalności. Od tej zasady istnieją jednak wyjątki, które dotyczą roszczeń o:

a) naprawienie szkody wyrządzonej przez pracownika wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych, w tym również roszczenia z tytułu niewyliczenia się lub niezwrócenia mienia powierzonego pracownikowi z takim obowiązkiem;

b) odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1 Kodeksu pracy;

c) naprawienie szkody wynikłej z naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji obowiązującego w czasie trwania zatrudnienia.

Okres przedawnienia tych roszczeń wynosi 1 rok, licząc od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później jednak niż z upływem trzech lat od jej wyrządzenia.

Nieco inaczej liczony jest termin przedawnienia roszczenia o odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1 - roczny termin przedawnienia należy liczyć od momentu powzięcia przez pracodawcę informacji uzasadniających

żądanie zapłaty odszkodowania przez pracownika w związku z nieuzasadnionym rozwiązaniem umowy o pracę, zaś okres trzech lat liczy się od dnia rozwiązania umowy o pracę przez pracownika.

Co ważne, okresy przedawnienia roszczeń ze stosunku pracy nie mogą być skracane ani wydłużane, nawet na podstawie porozumienia obydwu stron stosunku pracy. Wszelkie modyfikacje tych okresów będą nieskuteczne. Nieskuteczność dotyczy również wyznaczenia innych terminów początkowych biegu terminu przedawnienia roszczeń. Wyjątek w tym zakresie stanowi umyślne wyrządzenie szkody przez pracownika. W takim przypadku roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, zgodnie z kodeksem cywilnym, ulega przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się - albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć - o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż 10 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Z kolei w sytuacji, gdy szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie ulega przedawnieniu z upływem 20 lat od dnia popełnienia przestępstwa, bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia.

Po upływie wskazanych terminów prze-

dawnienia roszczenia ze stosunku pracy, dłużnik, tj. pracownika lub pracodawca, może uchylić się od obowiązku jego spełnienia, podnosząc zarzut przedawnienia, czyli może odmówić zaspokojenia przedawnionego roszczenia. Oznacza to, że pomimo istnienia zobowiązania i żądania wierzyciela, dłużnik nie będzie miał obowiązku go spełnić.

Warto zaznaczyć, że istnieje grupa roszczeń, które nie są objęte przedawnieniem. Do tej grupy należą roszczenia o ustalenie istnienia albo nieistnienia stosunku pracy, których można dochodzić na podstawie art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego. Z takim roszczeniem można wystąpić w każdym czasie. Przy czym, roszczenie o wypłatę ekwiwalentu za zaległy urlop wypoczynkowy, w przypadku ustalenia istnienia stosunku pracy, jest roszczeniem majątkowym i ulega przedawnieniu.

Przedawnieniu nie ulegają również roszczenia związane z ochroną dóbr osobistych stron stosunku pracy.

Katarzyna Pałucka

Prawnik, specjalista w zakresie HR. Ukończyła studia wyższe na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; swoje wykształcenie uzupełniła na studiach podyplomowych z zakresu ZZL i na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

NAJCZĘSTSZE BŁĘDY PRZY SPORZĄDZANIU I WYDAWANIU ŚWIADECTW PRACY – CZ. I

SPORZĄDZENIE I WYDANIE ŚWIADECTWA PRACY JAKO OBOWIĄZEK PRACODAWCY

Jednym z kluczowych obowiązków pracodawcy, związanym z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy, jest wydanie pracownikowi świadectwa pracy. Obowiązek ten wynika z art. 97 § 1 Kodeksu pracy. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy pracodawca zamierza nawiązać z pracownikiem kolejny stosunek pracy w ciągu 7 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniego stosunku pracy – wówczas nie ma obowiązku wydawania pracownikowi świadectwa pracy.

W rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie świadectwa pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1862) ustawodawca nadał świadectwu pracy sformalizowany charakter, wskazując na elementy, które pracodawca obowiązkowo musi umieścić w sporządzonym świadectwie pracy. Celem takiego działania jest ochrona pracownika przed swobodą pracodawcy w zakresie umieszczania w nim dowolnych danych i informacji, z pominięciem tych, które mają wpływ na nabycie przez pracownika określonych praw, np. prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych, lub ustalenie określonych uprawnień u kolejnego pracodawcy, np. wymiaru urlopu wypoczynkowego.

Formalne określenie przez pracodawcę elementów świadectwa pracy nie oznacza, że pracodawcy przy jego wypełnianiu nie popełniają błędów. Czasem błędy te są na tyle poważne, że skutkują pozbawieniem pracownika określonych uprawnień,

a niekiedy zmuszają go wręcz do wystąpienia na drogę sądową z roszczeniem przeciwko pracodawcy o jego sprostowanie.

W kolejnych lekcjach prezentujemy najczęstsze błędy popełniane przez pracodawców przy sporządzaniu i wydawaniu świadectw pracy.

Nieprawidłowy tryb i podstawa prawna rozwiązania stosunku pracy

Zgodnie z Kodeksem pracy, stosunek pracy może ustać w wyniku jego rozwiązania lub wygaśnięcia. W praktyce pojęcia te są często mylone i używane zamiennie, co skutkuje tym, że w świadectwie pracy wskazywany jest niewłaściwy tryb ustania stosunku pracy. Warto zauważyć, że najczęstszym błędem jest nazywanie i zapisywanie w świadectwie pracy trybu rozwiązania umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta, jako wygaśnięcie stosunku pracy.

Przykład: stosunek pracy z pracownikiem ustał w dniu 31.05.2021 r.,

w związku z upływem czasu, na który został zawarty. Pracodawca w świadectwie pracy jako tryb i podstawę prawną wskazał: wygaśnięcie stosunku pracy - art. 30 § 1 pkt 4 Kodeksu pracy. Świadectwo zostało błędnie wystawione - pracodawca wskazał bowiem niewłaściwy tryb; powinien wskazać: rozwiązanie z upływem czasu, na jaki był zawarty – art. 30 § 1 pkt 4 Kodeksu pracy.

Przypomnijmy, tryb wygaśnięcia umowy o pracę odnosi się tylko do trzech przypadków ustania stosunku pracy wskazanych w Kodeksie pracy, tj.:

- śmierć pracownika – art. 631
- śmierć pracodawcy [będącego osobą fizyczną] – art. 632 .
- tymczasowe aresztowanie pracownika przekraczające okres 3 miesięcy – art. 66 § 1.

Z kolei ustanie stosunku pracy na skutek jego rozwiązania ma miejsce

w przypadku dokonania wypowiedzenia umowy o pracę przez jedną ze stron stosunku pracy, rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia lub na mocy porozumienia stron albo rozwiązania umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta. Te cztery tryby określone są w art. 30 § 1 pkt 1-4 Kodeksu pracy. Odrębny tryb stanowi art. 231 § 4, tj. rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika bez wypowiedzenia za uprzedzeniem, w związku z przejściem zakładu pracy na innego pracodawcę.

Takie też zapisy, wskazujące konkretny tryb i konkretną podstawę prawną ustania stosunku pracy, powinny znaleźć się w świadectwie pracy. Samo wskazanie np. art. 30 lub art. 30 § 1 Kodeksu pracy jest niewystarczające, bo brak jest wskazania trybu rozwiązania stosunku pracy, a w przypadku rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem – brak jest również wskazania strony dokonującej wypowiedzenia. Takie ogólne wskazanie podstawy prawnej i trybu rozwiązania stosunku pracy może skutkować np. utratą prawa do nabycia przez byłego pracownika zasiłku dla bezrobotnych.

Katarzyna Pałucka

Prawnik, specjalista w zakresie HR. Ukończyła studia wyższe na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; swoje wykształcenie uzupełniła na studiach podyplomowych z zakresu ZZL i na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

PRZYKŁAD:

Stosunek pracy z pracownikiem ustał w dniu 31.05.2021 r., w związku wypowiedzeniem dokonany przez pracownika, na podstawie art. 55 § 11 Kodeksu pracy. Pracodawca w świadectwie pracy jako tryb i podstawę rozwiązania stosunku pracy wskazał: rozwiązanie przez wypowiedzenie - art. 30 § 1 Kodeksu pracy.

Taka podstawa jest błędna

Nie jest bowiem konkretna i nie zawiera strony, która dokonała wypowiedzenia; powinien wskazać: rozwiązanie przez oświadczenie pracownika z zachowaniem okresu wypowiedzenia – art. 30 § 1 pkt 3 w związku z art. 55 § 11 Kodeksu pracy.

UPRAWNIENIA PRACODAWCY DO KONTROLI TRZEŹWOŚCI PRACOWNIKÓW

Przyjęta przez Sejm nowelizacja Kodeksu pracy przyznaje pracodawcom uprawnienie w zakresie kontroli trzeźwości pracowników. Uprawnienie to związane jest z obowiązkiem zapewnienia przez pracodawców bezpiecznych warunków pracy w zakładzie pracy, w tym m. in. ochrony zdrowia i życia pracowników.

Nowe przepisy umożliwiają pracodawcom weryfikację stanu trzeźwości pracowników oraz kontrolę na obecność środków działających jak alkohol. Przewidziane są dwa tryby takiej weryfikacji:

- przeprowadzanie prewencyjnych kontroli trzeźwości lub kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu.
- kontrola na podstawie uzasadnionego podejrzenia pracodawcy (co ważne, tryb ten dotyczy również pracowników, którzy nie zostali objęci kontrolą prewencyjną).

Wewnętrzne regulacje

Prewencyjny tryb kontroli trzeźwości pracowników nie daje pracodawcom pełnej swobody w tym zakresie. Nowelizacja przewiduje, iż zasady przeprowadzania kontroli prewencyjnej kontroli muszą zostać ustalone w aktach wewnętrznych

obowiązujących u pracodawcy, np. w regulaminie pracy czy układach zbiorowych. Akta te w szczególności powinny określać:

- grupy pracowników objętych kontrolą – to pracodawca, na podstawie wiedzy o zagrożeniach i ryzyku występujących na poszczególnych stanowiskach pracy, wskazuje grupy pracowników, które podlegać będą kontroli;
- sposób przeprowadzania kontroli, jej częstotliwość, czas i jak grupa pracowników będzie poddawana kontroli;
- rodzaj urządzenia wykorzystywanego do testów, np. alkomat ustnikowy, bezustnikowy, bramka z alkomatem (pracodawca musi posiadać urządzenie z ważnym dokumentem potwierdzającym jego kalibrację lub wzorcowanie);

- zasady przetwarzania danych osobowych;
- sposób poinformowania pracowników o planowanej kontroli - pracodawca będzie zobowiązany poinformować osoby wytypowane do kontroli najpóźniej dwa tygodnie przed jej rozpoczęciem.

W sytuacji, gdy pracodawca poweźmie uzasadnione podejrzenie, że pracownik pojawił się w pracy w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości lub spożywał alkohol w czasie pracy, zobowiązany jest nie dopuszczać go do pracy. Co ważne, przesłanki uzasadniające podejrzenie muszą mieć charakter obiektywny, np. nietypowe zachowanie pracownika, czyli chwiejny chód, bełkotliwa mowa, wyczuwalna woń alkoholu. Pracodawca będzie miał wówczas obowiązek poinformować pracownika, w oparciu o co nie dopuszcza go do pracy. W takim przypadku pra-

codawca i pracownik będą mogli żądać przeprowadzenia badania stanu trzeźwości przez organ uprawniony do ochrony porządku publicznego, tj. przez policję.

Warto podkreślić, iż określenia „kontrola trzeźwości” i „badanie stanu trzeźwości” nie są pojęciami tożsamymi: pojęcie „kontrola trzeźwości” odnosi się do działań podejmowanych przez pracodawcę, natomiast „badanie stanu trzeźwości” stosuje się do czynności wykonywanych przez organ powołany do ochrony porządku publicznego, tj. policję.

Uprawnienie pracodawców do kontroli trzeźwości pracowników obejmuje również osoby wykonujące pracę na rzecz pracodawcy na podstawie umów cywilno – prawnych oraz świadczących pracę w ramach własnej działalności gospodarczej.

Pozytywny i negatywny wynik kontroli trzeźwości - konsekwencje

Wobec pracownika, u którego kontrola trzeźwości lub badanie trzeźwości zakończyło się wynikiem pozytywnym, i który w związku z tym nie został dopuszczony do pracy, może zostać nałożona kara porządkowa: upomnienia, nagany lub kara pieniężna. Pracodawca może również podjąć decyzję o rozwiązaniu z pracownikiem stosunku pracy z winy pracownika.

W przypadku otrzymania negatywnego wyniku kontroli trzeźwości lub badania trzeźwości pracownika, okres niedopuszczenia do pracy traktowany będzie jako nieobecność usprawiedliwiona z prawem do wynagrodzenia.

Informacja o kontroli

Okres przechowywania informacji o przeprowadzonej kontroli trzeźwości, ze wskazaniem daty, godziny i minuty badania oraz jego pozytywnym wynikiem, wynosić będzie rok od dnia jej zebrania. Jeśli natomiast informacje te mogą stanowić dowód w postępowaniu sądowym, okres przechowywania wydłuża się do czasu zakończenia postępowania.

Informację o przeprowadzonym badaniu stanu trzeźwości organ uprawniony przekazuje pracodawcy oraz niedopuszczonemu do pracy pracownikowi w formie pisemnej. Informacja ta zawierać powinna imię i nazwisko badanego, PESEL (w przypadku jego braku serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość), datę, godzinę, minutę badania oraz wynik. Jeśli przeprowadzonych zostanie kilka pomiarów, w informacji uwzględnia się czas i wynik każdego z takich pomiarów.

Katarzyna Pałucka

Prawnik, specjalista w zakresie HR. Ukończyła studia wyższe na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; swoje wykształcenie uzupełniła na studiach podyplomowych z zakresu ZZL i na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Warto podkreślić, iż określenia „kontrola trzeźwości” i „badanie stanu trzeźwości” nie są pojęciami tożsamymi: pojęcie „kontrola trzeźwości” odnosi się do działań podejmowanych przez pracodawcę, natomiast „badanie stanu trzeźwości” stosuje się do czynności wykonywanych przez organ powołany do ochrony porządku publicznego, tj. policję.

JAK NIE DAĆ SIĘ STRESOWI W PRACY?

Stres zawodowy to rodzaj dyskomfortu psychicznego, pojawiającego się u pracowników, i związanego z niekorzystnymi warunkami występującymi w środowisku pracy. Najczęściej wskazywanym źródłem stresu zawodowego jest zbyt duże przeciążenie obowiązkami, zbyt wysokie wymagania, konflikty i nieporozumienia z przełożonym i ze współpracownikami, brak możliwości prezentowania własnych opinii i pomysłów, brak wyraźnego podziału obowiązków i jasnych zasad organizacji pracy, nieuczciwość pracodawcy, niepewność co do przyszłości firmy, brak informacji zwrotnej co do jakości wykonywanej pracy.

Każdy człowiek radzi sobie ze stresem zawodowym w inny sposób. Zależy to głównie od indywidualnych predyspozycji i reaktywności na sytuacje stresogenne. Jedni przyjmują stres w pracy jako naturalny jej element, zaś napięcie związane z podwyższonym stopniem stresu potrafią uregulować samodzielnie. Inni natomiast, na sytuacje stresowe reagują frustracją, co może doprowadzić do licznych

chorób, i potrzebują zewnętrznego wsparcia.

Co robić?

Zupełne wyeliminowanie stresu związanego z pracą wydaje się niemożliwe. Nie pozwalają na to choćby zmiany zachodzące w obszarze pracy, a podyktowane zmianami globalnymi, np. w obszarze technologii. Są jednak sposoby, aby ograniczyć wpływ

czynników stresogennych na nasze funkcjonowanie w środowisku pracy. Przede wszystkim należy zastanowić się, co stanowi źródło stresu i co można zrobić, aby źródło to wyeliminować albo przynajmniej ograniczyć.

Państwowa Inspekcja Pracy opracowała listę 44 rad walki ze stresem, które, w zależności od źródła stresu w pracy, mogą być stosowane przez każdego pracownika.

Do kluczowych z nich należą:

1. znajomość praw i obowiązków pracownika wskazane w Kodeksie pracy;
2. dokładnie zapoznanie się z zakresem obowiązków i opiniami o miejscu pracy przed podjęciem decyzji o przyjęciu oferty pracy;
3. rezygnacja z zatrudnienia, w przypadku wątpliwości co do oferowanych warunków pracy, zwłaszcza jeżeli odbiegają one od ustaleń poczynionych podczas rozmowy kwalifikacyjnych;
4. rezygnacja z zatrudnienia, w przypadku gdy pracodawca zwleka z podpisaniem umowy o pracę;
5. stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych i rozwijanie zainteresowań;
6. traktowanie swoich obowiązków poważnie i wykonywanie ich sumiennie,
7. traktowanie przełożonych i współpracowników jako partnerów, z którymi wymienia się opinie, pomysły i oczekiwania;
8. przygotowanie się do pracy przed jej rozpoczęciem: co robić i w jakiej kolejności,
9. ustalanie celów krótko i długo terminowych;
10. wykonywanie jednej czynności od początku do końca i nie odkładanie spraw;
11. akceptacja zachodzących zmian – zmiany są nieuniknione i nie na wszystko można mieć wpływ;
12. mówienie „nie”, gdy ktoś narusza nasze granice, prawa lub gdy nie jesteśmy na coś przygotowani;
13. proszenie o pomoc i udzielanie wsparcia innym;
14. wspólne szukanie możliwych rozwiązań w trudnych sytuacjach, zamiast szukania winnego danej sytuacji;
15. przyjmowanie odpowiedzialności za popełnione błędy i wyciągnięcie wniosków na przyszłość – nikt nie jest nieomylny;
16. zachowanie dystansu do siebie i innych;
17. w przypadku trudnego zadania lub problemu, odwołanie się do podobnych sytuacji z przeszłości, w których udało się zrealizować zadanie czy rozwiązać problem;
18. unikanie angażowania się w intrygi między innymi pracownikami;
19. korzystanie z przerw w pracy;
20. zachowanie równowagi pomiędzy życiem zawodowym i życiem prywatnym;
21. dbanie o siebie: o własne zdrowie, odpoczynek;
22. poszukanie wsparcia na zewnątrz, np. u psychologa;
23. w przypadku braku możliwości wyeliminowania lub ograniczenia czynników stresogennych, ZMIENIĆ PRACĘ.

”
Państwowa
Inspekcja Pracy
opracowała listę
44 rad walki
ze stresem,
które,
w zależności
od źródła stresu
w pracy, mogą
być stosowane
przez każdego
pracownika.

Katarzyna Pałucka

Prawnik, specjalista w zakresie HR. Ukończyła studia wyższe na kierunku prawo, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; swoje wykształcenie uzupełniła na studiach podyplomowych z zakresu ZZL i na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Rozwój osobisty

Partnerzy merytoryczni

M. WOJCIECHOWSKA I WSPÓLNICY
KANCELARIA PRAWNICZA SP. K.

HRhelper

MONITOR
CDK

Wydawca

PCDK

Redakcja ma prawo po uzgodnieniu z autorami do skrótów publikacji i wprowadzania zmian stylistycznych.

Autor wyraża zgodę na wyłączenie przeniesienie praw autorskich i wydawniczych dotyczących artykułów publikowanych w miesięczniku „MonitorCDK” na Centrum Doskonalenia Kompetencji Progressio sp. z o.o.. Opinie zamieszczone w miesięczniku stanowią poglądy osobiste autorów i nie są oficjalnym stanowiskiem urzędów państwowych.

Zabronione jest – bez pisemnej zgody wydawcy – kopiowanie i zamieszczanie w części bądź w całości artykułów publikowanych w miesięczniku „MonitorCDK”.